

Raport Krahasues

**Mbi raportet kombëtare të monitorimit online
të Diskursit të Urrejtjes dhe Diskriminimit
(HDD) gjatë viteve 2024 dhe 2025**

Numri referues i projektit: 101131503 – LIFE – ERASMUS-YOUTH-2023-CB

Periudha e mbuluar nga ky raport: **Nëntor 2023 – Tetor 2025**

“Financuar nga Bashkimi Evropian. Pikëpamjet dhe opinionet e shprehura janë vetëm ato të autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian apo të Agjencisë Ekzekutive për Arsimin, Audiovizualin dhe Kulturën (EACEA). As Bashkimi Evropian dhe as EACEA nuk mund të mbahen përgjegjëse për to.”

Publikuar nga AMAD, 30 tetor 2025

LIFE
Living Safely in
a Digital World

**Co-funded by
the European Union**

Tabela e përmbajtjes

1. Përmbledhje Ekzekutive.....	3
2. Metodologjia.....	4
2.1 Përmbledhje.....	4
2.2 Dizajni i Studimit	5
2.3 Kampionimi dhe rekrutimi	6
2.4 Masat dhe instrumentet.....	6
2.5 Monitorimi i rasteve dhe protokoli i kodimit	7
2.6 Qasja analitike.....	7
2.7 Etika, privatësia dhe pëlqimi	8
2.8 Kufizimet dhe konsideratat mbi cilësinë e të dhënave.....	8
2.9 Sigurimi i krahasueshmërisë dhe riprodhueshmërisë	8
3. Konteksti krahasues (peizazhi digjital, mbrojtjet ligjore, strukturat institucionale)	9
3.1 Tabela e të dhënave krahasuese	9
Tabela 1. Kategoritë më të shpeshta të Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD).....	11
Tabela 2. Grupet më të shënjestruara / të marginalizuara	12
Tabela 3. Platformat dhe kanalet kryesore	12
Tabela 4. Reagimet institucionale dhe të shoqërisë civile.....	12
Tabela 5. Ekspozimi dhe reagimet e të rinjve	13
Tabela 6. Pasoja në shëndetin mendor	13
Tabela 7. Rastet kyçe dhe incidentet përfaqësuese	13
Tabela 8. Prioritetet e përgjithshme (2024 kundrejt 2025).....	13
3.2 Profilet e vendeve, 2024 kundrejt 2025 (Shqipëri, Serbi, Itali, Bullgari, Tunizi)	14
3.2.1 Shqipëria, paraqitur nga AMAD (2024 kundrejt 2025)	14
3.2.2 Serbia, paraqitur nga KOM018 (2024 kundrejt 2025)	15
3.2.3 Italia, paraqitur nga Beyond Borders (2024 kundrejt 2025).....	17
3.2.4 Bullgaria, paraqitur nga YES (2024 kundrejt 2025).....	19
3.2.5 Tunizia, përgatitur nga Euromed Eve (2024 kundrejt 2025).....	20
4. Konkluzione dhe rekomandime	22

1. Përmbledhje Ekzekutive

Ky raport paraqet monitorimin e konsoliduar kombëtar të Diskursit të Urrejtjes dhe Diskriminimit të Dëmshëm (HDD) online në Shqipëri, Serbi, Itali, Bullgari dhe Tunizi për periudhën 2024–2025. Ai analizon mjedisin digjital, kuadrot ligjore dhe institucionale, si dhe reagimet institucionale, duke u mbështetur në të dhëna sasiore, dokumentim rastesh dhe gjetje nga fokus-grupe me të rinj. Gjetjet tregojnë se HDD online është në rritje dhe po normalizohet gjithnjë e më shumë, ku të rinjtë janë njëkohësisht shumë të ekspozuar ndaj tij dhe aktorë qendrorë në përpjekjet për kundërvënje dhe alfabetizim mediatik.

Në të pesë vendet, HDD buron nga ekosisteme të ndërlidhura të mediave tradicionale dhe rrjeteve sociale. Emisionet televizive të debatit, komentet politike dhe përmbajtja e influencer-ëve shpesh nxisin zinxhirë ndikimi që përhapen në platforma si TikTok, Facebook, Instagram, YouTube dhe portale lajmesh. Ndikimi i TikTok-ut është rritur ndjeshëm në vitin 2025, veçanërisht te të rinjtë, ndërkohë që përgjegjshmëria e platformave mbetet e paqëndrueshme.

Në pesë vendet partnere, konsorciumi ka identifikuar mbi 100 raste të Diskursit të Urrejtjes dhe Diskriminimit të Dëmshëm (HDD) gjatë viteve 2024 dhe 2025. Këto raste ilustrjnë format e ndryshme dhe natyrën e vazhdueshme të urrejtjes online, duke nxjerrë në pah njëkohësisht ngjashmëritë rajonale dhe dinamikat specifike të secilit vend.

Kornizat ligjore dhe institucionale janë pjesërisht të zhvilluara. Strukturat kundër diskriminimit, këshillat audiovizive dhe OJQ-të monitorojnë dhe reagojnë ndaj HDD-së, por zbatimi i masave mbetet i fragmentuar.

Comparative trends (2024 vs. 2025)

Dimensioni	Situata 2024	Ndryshimi i trendit 2025
Kategoritë më të shpeshta të HDD-së	Diskurs me bazë gjinore, racizëm/etno-nacionalizëm, homofobi/transfobi	Të njëjtat kategori vazhdojnë, me rritje të vëllimit online; përmbajtja antisemitike dhe e motivuar politikisht në rritje (Bullgari, Serbi)
Grupet më të shënjestruara	Gratë, LGBTI+, romët/minoritete, migrantët, minoritetet fetare	Shënjestrim i vazhdueshëm; rritje e dukshmërisë së grupeve politike dhe aktiviste
Platformat	Facebook dhe TV si burime kryesore	TikTok dhe Instagram fitojnë terren, veçanërisht tek të rinjtë
Reagimi institucional	Kryesisht reaktiv, koordinim i kufizuar	Përmirësim gradual; më shumë raportime dhe dënime publike, por zbatim i dobët
Ndikimi tek të rinjtë	Ekspozim i lartë; vihet re shqetësim emocional	Vijim i shqetësimit; rritje e nismave rinore për kundër-diskurs
Shëndeti mendor	Ankth, zemërim, trishtim, tërheqje sociale	Më shumë raste vetëcensure dhe shmangieje; kërkesë në rritje për mbështetje psikosociale
Prirja e përgjithshme	Përkallëzim dhe rritje e dukshmërisë	Normalizim i urrejtjes online dhe përhapje përmes videove të shkurtra dhe përmbajtjes së influencer-ëve

Vendi	HDD dominues	Prirje / Çështje kryesore	Të rinjtë & shëndeti mendor
Shqipëria	Me bazë gjinore, politik	Komente mediatike mizogjene; thirrje/korre etnike	Dëmtim emocional nga shpërndarja jo-konsensuale e imazheve
Serbia	I ngarkuar politikisht, etno-nacionalist	Rritje e lidhur me protesta dhe tragjedi kombëtare	Të rinjtë aktivë në kundërdiskurs, por të ekspozuar ndaj polarizimit
Italia	Kundër migrantëve, ksenofobik	Narrative të vazhdueshme; rrjete monitorimi vullnetare të forcuara	Përgjegjësi e kufizuar e transmetuesve; të rinjtë të ekspozuar online
Bullgaria	Racizëm, seksizëm, homofobi/transfobi	Rritje e mprehtë; incidente antisemitike në rritje	Të rinjtë raportojnë ankth dhe tërheqje; vendime gjyqësore të dokumentuara
Tunizia	Me bazë fetare dhe politike	Normalizim i HDD-së në rrjetet sociale	Të rinjtë raportojnë rënie të besimit dhe frikë nga pjesëmarrja

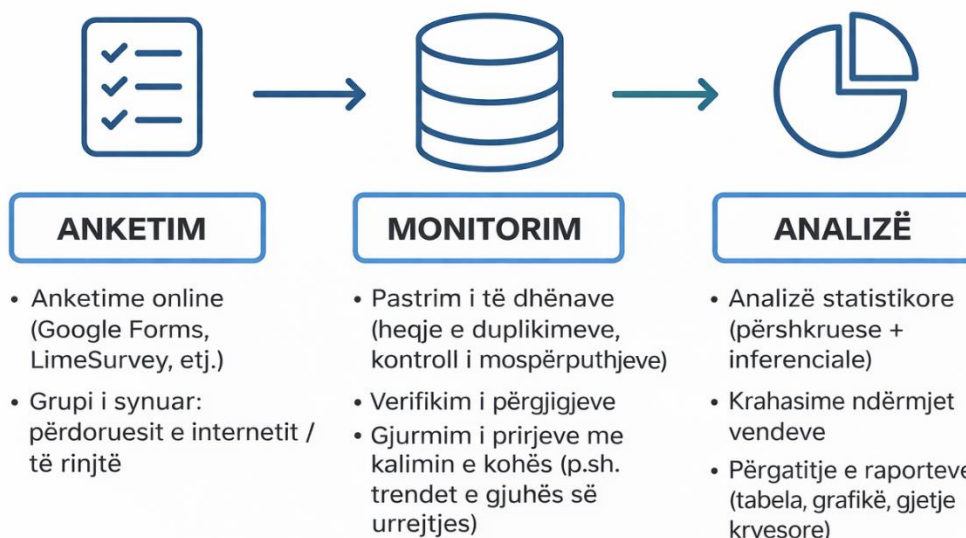
2. Metodologjia

2.1 Përmbledhje

Kjo analizë krahasuese përdor një kornizë metodologjike me metoda të përziera, e konceptuar për të bashkuar burime të ndryshme provash të gjeneruara nga pesë organizatat partnere të projektit LIFE: AMAD (Shqipëri), KOM018 (Serbi), YES (Bullgari), Beyond Borders (Itali) dhe Euromed Eve (Tunizi). Megjithëse çdo ekip kombëtar zbatoi aktivitete të përshtatura me kontekstin lokal, projekti synoi harmonizimin e parimeve metodologjike, duke garantuar që të dhënat e nxjerra nga raportet kombëtare të ishin të krahasueshme në mënyrë sistematike.

Qëllimi kryesor i metodologjisë është gjenerimi i krahasimeve të mbështetura dhe të argumentueshme ndërmjet vendeve për periudhën 2024–2025, duke respektuar njëkohësisht dallimet kombëtare në madhësinë e kampioneve, mjetet kërkimore dhe kapacitetet e monitorimit.

Raportet kombëtare përfshinë të dhëna sasiore nga anketime, të cilat u përdorën drejtpërdrejt. Në rastet kur ishin të disponueshme vetëm materiale cilësore ose regjistra përshkrues të monitorimit, gjetjet u koduan tematikisht, u mapuan sipas një taksonomie të përbashkët dhe u konsoliduan për të siguruar koherencë në interpretim. Kjo qasje ofron njëkohësisht fleksibilitetin e nevojshëm për hulumtim specifik për secilin vend dhe koherencën analitike të domosdoshme për një vlerësim krahasues transnacional.

2.2 Dizajni i Studimit

Korniza krahasuese mbështetet në katër shtylla metodologjike plotësuese, të zbatuara në nivele të ndryshme nga secila organizatë partnere.

a) Anketa sasiore

Anketa online u zhvilluan në nivel kombëtar për të vlerësuar përvojat me Diskursin Urrejtës dhe Diskriminues (HDD), shpeshtësinë dhe kanalet e ekspozimit, dëmet e perceptuara, sjelljet e raportimit, si dhe pasojat emocionale ose të sjelljes. Instrumentet e anketimit riprodhuan pyetjet bazë nga viti 2024 në vitin 2025, me qëllim mundësimin e krahasimeve kohore.

Për shembull, të gjithë partnerët realizuan anketa të shpërndara në nivel kombëtar në vitin 2025 ($n \approx 1,000$), ndërkohë që Shqipëria arriti rreth 1,200 të anketuar. Këta tregues sasiorë përbëjnë shtyllën kryesore për vlerësimin e trendeve, duke marrë parasysh se strategjitë e kampionimit ndryshuan sipas vendit.

b) Diskutime në grupe fokusi (FGD)

Diskutime gjysmë-të strukturuar në grupe fokusi u organizuan për të eksploruar përvojat e përditshme të të rinjve me HDD në hapësirat online, me vëmendje të veçantë ndaj mekanizmave të përballimit, dinamikave mes bashkëmoshatarëve dhe perceptimeve mbi reagimin institucional.

Pjesëmarrësit ishin zakonisht të moshës 16–22 ose 15–29 vjeç dhe përfaqësonin profile demografike të ndryshme. Grupet e fokusit u mundësuan partnerëve kombëtarë të kontekstualizonin gjetjet e anketave dhe të nxirrnin në pah të dhëna narrative, si ndikimet emocionale, format e shmangies, modelet në zhvillim të vetë-censurës dhe ndryshimet normative që vijnë si pasojë e ekspozimit ndaj përmbytjeve të dëmshme.

c) Kërkim dytësor dhe monitorim mediatik

Partnerët u angazhuan në monitorim sistematik të përmbytjes mediatike, postimeve publike në rrjetet sociale dhe materialeve relevante nga burime të hapura. Kjo veprimtari prodhoi regjistra të strukturuar rastesh, duke dokumentuar incidente të HDD-së përmes një modeli të përbashkët

që përfshinte: ID-në e rastit, datën, platformën, grupin e synuar, tipin e aktorit, karakteristikat e përmbajtjes, ndikimet e vëzhguara dhe çdo reagim institucional ose nga platformat.

Në të gjitha vendet, anekset e monitorimit përmbanin rreth 15–21 raste për periudhë raportimi, duke ofruar një bazë cilësore për analizë tematike dhe krahasim ndër-shtetëror.

d) Monitorim nga vullnetarë / panele koduesish

Në disa vende të këtij konsorciumi, vullnetarë të trajnuar mbështetën aktivitetet e vazhdueshme të monitorimit. Këta kontribuues aplikuan një taksonomi të përbashkët për të klasifikuar incidentet sipas formës, grupit të synuar dhe burimit, duke siguruar konsistencë më të madhe në praktikën e kodimit.

Panelet e vullnetarëve u mbështetën përmes sesioneve të trajnimit, modeleve standarde të futjes së të dhënave dhe kontrolleve periodike të cilësisë, të lehtësuara në nivel konsorciumi. Së bashku, këta elementë krijuan një mjedis të pasur të dhënash të kombinuara, ku modelet e identifikuar përmes anketave mund të konfirmoheshin, sfidoreshin dhe thelloheshin përmes evidencës narrative dhe të bazuar në raste konkrete.

2.3 Kampionimi dhe rekrutimi

a) Pjesëmarrja në anketa

Anketat u shpërndanë në mënyrë digjitale përmes organizatave rinore, shkollave, listave të postës elektronike dhe rrjeteve sociale. Ndërsa strategjitë e kampionimit ndryshuan, shpesh duke ndjekur modele kampionimi të përshtatshëm (convenience sampling) të përforcuara nga përhapje e synuar, secili partner synoi të pasqyronte perspektivat e të rinjve aktivë në mjedisin digjital të moshës 15–29 vjeç, duke reflektuar grupmoshën më të ekspozuar ndaj HDD-së online. Kur informacioni demografik ose mbi madhësinë e kampionit ishte i disponueshëm në raportet kombëtare, ai përmbledhet në kapitujt përkatës sipas vendeve që vijojnë.

b) Diskutimet në grupe fokusi

Pjesëmarrësit në grupet e fokusit u përzgjedhën në mënyrë të qëllimshme për të siguruar diversitet në gjini, moshë dhe origjinë gjeografike. Një pjesë e pjesëmarrësve, në kontekste të ndryshme, ishin punonjës rinorë ose vullnetarë, përvoja e të cilëve ofroi një shtresë shtesë interpretimi lidhur me mbështetjen institucionale, moderimin komunitar dhe nevojat për parandalim. Grupet zakonisht përbëheshin nga 6 deri në 12 pjesëmarrës, duke mundësuar diskutime të thelluara, por njëkohësisht të menaxhueshme.

c) Rastet e monitorimit

Monitorimi përfshiu incidente të identifikuar nga postime publike në rrjetet sociale, burime mediatike dhe raportime vullnetare. Secili partner dokumentoi kriteret e prioritizimit ose përzgjedhjes, për shembull duke kataloguar raste me ndikim të lartë ose raste përfaqësuese. Duke qenë se përzgjedhja nuk ishte e rastësishme, korpusi i rasteve ofron thellësi analitike më shumë sesa përfaqësim statistikor.

2.4 Masat dhe instrumentet

Megjithëse secili partner i përshtati mjetet sipas kushteve kombëtare, një grup masash bazë të harmonizuara siguroi koherencë në ndjekjen krahasuese ndërmjet vendeve:

- Shpeshësia e ekspozimit: Asnjëherë / Çdo ditë / Javore / Mujore

- Bazat e HDD-së: racizëm/ksenofobi; seksizëm/mizogjini; homofobi/transfobi; intolerancë fetare; diskriminim socio-ekonomik; aftësi e kufizuar; diskriminim mbi bazë moshe (ageizëm); identitet/opinion politik
- Platformat: Facebook, TikTok, Instagram, YouTube, portale lajmesh, forume

Ndikimet:

- emocionale (zemërim, ankth, frikë);
- të sjelljes (shmangie, vetë-censurë, raportim, kundër-diskurs);
- besimi institucional (besimi në autoritetet publike, mbështetja për viktimat).

Sjelljet e raportimit: nëse përmbajtja është raportuar, reagimi i marrë dhe efektiviteti i perceptuar.

Vazhdimësia e pyetjeve bazë të anketës nga viti 2024 në vitin 2025 mundëson krahasim të drejtpërdrejtë të trendeve dhe identifikimin e modeleve të reja në zhvillim me kalimin e kohës..

2.5 Monitorimi i rasteve dhe protokollit i kodimit

Për të lehtësuar krahasimin e strukturuar, partnerët përdorën një taksonomi të përbashkët për dokumentimin e rasteve të HDD-së. Çdo incident i monitoruar përfshinte:

- Datën dhe platformën(at) digjitale
- Llojin e përmbajtjes (tekst, foto, video)
- Bazën(bazat) dominuese të HDD-së
- Klasifikimin e aktorit (përdorues i zakonshëm, influencer, media, figurë publike/politike)
- Ndikimet e vëzhgueshme (kërcënime, doxxing, përhapje jashtë hapësirës online, ngacmim)
- Reagimet e regjistruara (referim te institucionet kombëtare të të drejtave të njeriut, ndërhyrje e autoriteteve mediatike, kërkesa për heqje të përmbajtjes, kërkim-falje publike)
- Punëtoritë periodike të konsorciumit mbështetën kalibrimin dhe reduktuan devijimet në praktikatat e kodimit.

Në raportet kombëtare, anekset paraqitën tabela të plota me rastet e regjistruara, duke mundësuar krahasim transparent ndërmjet vendeve dhe sintezë tematike.

2.6 Qasja analitike

Analiza kombinoi metoda sasiore dhe cilësore për të zhvilluar një kuptim krahasues shumë-shtresor të HDD-së.

a) Analiza sasiore

Rezultatet e anketave u analizuan kryesisht përmes statistikave përshkruese (frekuenca, përqindje). Kur të dhënat për vitet 2024 dhe 2025 ishin të disponueshme, u llogarit ndryshimi në pikë përqindjeje për të demonstruar trajektorët në kohë. Tabelat krahasuese shndërruan disa numra absolutë në përqindje për të mbështetur krahasueshmërinë ndërmjet vendeve.

b) Analiza cilësore

Transkriptet e grupeve të fokusit dhe regjistrat e rasteve u analizuan përmes kodeve tematike që përfshinin: normalizimin e HDD-së, frustrimin ndaj sistemeve të raportimit, ndikimet

emocionale dhe instrumentalizimin politik. Kur modelet cilësore konfirmuan rezultatet e anketave – për shembull, raportime të shtuara të përmbajtjes mizogjene – këto përputhje u theksuan për të forcuar narrativën interpretuese.

Ky triangulum ndërmjet mjeteve rrit vlefshmërinë e brendshme të analizës dhe nxjerr në pah lidhje që mund të mbeten më pak të dukshme në studime të bazuara në një metodë të vetme.

2.7 Etika, privatësia dhe pëlqimi

Të gjitha organizatat partnere zbatuan protokolle standarde etike, duke përfshirë sigurimin e pëlqimit të informuar për pjesëmarrjen në anketa dhe grupe fokusi, si dhe anonimizimin e të dhënave personale të identifikueshme. Monitorimi u përqendrua ekskluzivisht në përmbajtje të aksesueshme publikisht, ndërsa detajet sensitive u maskuan në rastet kur ekzistonte rreziku i dëmtimit të individëve.

Të gjitha raportet kombëtare përfshijnë deklarata për përputhshmëri etike, si dhe njohjen e burimit të financimit.

2.8 Kufizimet dhe konsideratat mbi cilësinë e të dhënave

Pavarësisht përpjekjeve të qëllimshme për harmonizim metodologjik, disa kufizime duhen marrë në konsideratë:

- Paragjykimi i kampionimit: Kampionimi i përshtatshmërisë (convenience sampling) në mjedise digjitale kufizon përfaqësimin. Si rrjedhojë, rezultatet pasqyrojnë kryesisht popullata aktive online dhe jo kampione të plota kombëtare.
- Kufizime në krahasueshmëri: Jo të gjithë partnerët gjeneruan të njëjtat lloje treguesish sasiore, dhe disa u mbështetën më shumë në monitorim cilësor. Për këtë arsye, tabelat krahasuese përmbajnë shënimin “NA” kur vlerat nuk janë raportuar.
- Variabilitet kohor dhe kontekstual: Kulmet e ekspozimit shpesh përkonin me ngjarje specifike politike, cikle mediatike ose ngjarje sportive, duke e bërë më kompleks interpretimin krahasues ndërmjet vendeve.
- Kufizime në aksesin ndaj platformave: Mesazhet private, grupet e mbyllura dhe përmbajtja e fshirë ose kalimtare (ephemeral) bien jashtë fushës së monitorimit; si pasojë, disa forma dëmtimi (p.sh. doxxing privat) mund të jenë të nën-përfaqësuara.

Këto kufizime udhëheqin një interpretim të kujdesshëm të gjetjeve dhe theksojnë rëndësinë e transparencës metodologjike.

2.9 Sigurimi i krahasueshmërisë dhe riprodhueshmërisë

Për të maksimizuar transparencën dhe riprodhueshmërinë, raporti krahasues:

- Përdor shifrat kombëtare ashtu siç janë raportuar ose derivuar, duke cituar qartë burimet përkatëse;
- Zbaton taksonominë e përbashkët të LIFE për klasifikimin e rasteve ndërmjet vendeve;
- Dokumenton transformimet e të dhënave (p.sh. konvertimin e përmendjeve në përqindje);
- Anoton tabelat krahasuese në rastet kur vlerat janë të derivuara ose të padisponueshme (“NA”).

Kjo qasje ruan integritetin e të dhënave kombëtare, duke rritur njëkohësisht krahasueshmërinë ndërmjet konteksteve të ndryshme.

3. Konteksti krahasues (peizazhi digjital, mbrojtjet ligjore, strukturat institucionale)

Ky deliverable përmbledh raportet kombëtare për vitet 2024 dhe 2025 të pesë organizatave partnere të projektit LIFE (AMAD Shqipëri; KOM018 Serbi; YES Bullgari; Beyond Borders Itali; Euromed Eve Tunizi). Raporti krahasues i konsoliduar përfshin si të dhëna nga anketat, ashtu edhe të dhëna nga aktivitetet e monitorimit.

Më poshtë paraqiten elementet e përbashkëta ndërmjet vendeve, ku, si element kryesor i përbashkët, identifikohet roli qendror i platformave digjitale – veçanërisht rrjeteve sociale (Facebook, Instagram, TikTok, YouTube) dhe transmetuesve kombëtarë/televizioneve – si vektorë kryesorë për origjinën ose amplifikimin e Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues. Në shumë raste, incidentet nisin në televizione ose media tradicionale dhe më pas përhapen në rrjetet sociale.

Fragmentariteti institucional është i dukshëm në të gjitha vendet. Autoritetet kombëtare, rregullatorët e transmetuesve dhe institucionet e tipit Institucione Kombëtare për të Drejtat e Njeriut (NHRI) janë aktive në disa raste (p.sh. referime, kërkim-falje publike, heqje përmbajtjeje), por zbatimi dhe ndjekja nga platformat mbeten të paqëndrueshme ndërmjet vendeve. Raportet theksojnë në mënyrë të përsëritur boshllëqe në proceset e heqjes ose apelimit, ri-postime të përmbajtjeve problematike dhe mungesë veprimi nga ana e platformave. Ekspozimi dhe rezilienca e të rinjve përbëjnë një tjetër element të përbashkët. Të rinjtë e moshës 15–29 vjeç rezultojnë grupi më i ekspozuar në të gjitha vendet, ndërkohë që raportet nxjerrin në pah si ndikimet në shëndetin mendor, ashtu edhe nisma të drejtuara nga vetë të rinjtë për kundër-diskurs dhe ndërtim rezilience (trajnime, fushata ndërmjet bashkëmoshatarëve).

Mjedisi ligjor dhe rregullator luan një rol kyç. Raportet rekomandojnë në mënyrë të përsëritur përputhje më të fortë me instrumentet në nivel të Bashkimit Evropian (p.sh. Akti për Shërbimet Digjitale – DSA), rritje të përgjegjshmërisë së platformave, përmirësim të mekanizmave të raportimit dhe zgjerim të edukimit mediatik dhe digjital.

3.1 Tabela e të dhënave krahasuese

Në pesë vendet e monitoruara (Shqipëri, Serbi, Itali, Bullgari dhe Tunizi), panorama rajonale e Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) në vitin 2025 tregon një trajektore të qartë të rritjes së shpeshtësisë, normalizimit dhe diversifikimit të shprehjeve të urrejtjes. Ajo që në vitin 2024 shfaqej si modele kombëtare të dallueshme të urrejtjes me bazë gjinore, etnike apo politike, në vitin 2025 evoluoi në një fenomen më kompleks dhe më gjithëpërfshirës, që tejkalon kategoritë e vetme identitare. Polarizimi politik dhe etnik janë shfaqur si vektorë dominues, shpesh duke u ndërthurur me forma gjinore dhe raciste të urrejtjes për të krijuar narrativa shumë-shtresore përjashtimi dhe armiqësie.

Ky model rajonal nënvizon jo vetëm një rritje sasiore të incidenteve të HDD-së, por edhe një zhvendosje cilësore: gjuha e urrejtjes nuk perceptohet më si e jashtëzakonshme apo marginale, por si një komponent i normalizuar i diskursit publik, veçanërisht në mjediset online. Cikli i

monitorimit për vitin 2025 dokumenton mënyrën se si narrativat e urrejtjes funksionojnë gjithnjë e më shumë si mjete të mobilizimit politik dhe përçarjes shoqërore, duke amplifikuar çarjet ekzistuese në shoqëri dhe duke vënë në provë kufijtë e reziliencës institucionale dhe qytetare.

Një nga zhvillimet më të spikatura dhe më konsistente në të gjitha vendet ishte ngritja e shpejtë e TikTok-ut si platformë ekspozimi dhe njëkohësisht si hapësirë normalizimi. Ndërsa Facebook-u dhe YouTube-i mbeten vektorë të rëndësishëm, modeli algoritmik i TikTok-ut dhe mjedisi i dominuar nga të rinjtë e kanë kthyer atë në një kanal qendror për përhapjen, imitimin dhe normalizimin e gjuhës së urrejtjes. Të dhënat e vitit 2025 tregojnë se si trendet e videove të shkurtra dhe seksionet e komenteve shpesh e kornizojnë shprehjen diskriminuese ose armiqësore si humor, opinion apo krenari kombëtare, duke turbulluar kufirin ndërmjet satirës dhe dëmit. Ky model është veçanërisht i dukshëm tek grupmoshat më të reja, ekspozimi i të cilave ndaj platformës i përfshin në cikle të vazhdueshme narrativash përjashtuese ose urrejtëse.

Si rrjedhojë, grup-mosha e të rinjve (16–29 vjeç) është shfaqur njëkohësisht si grup me rrezik të lartë dhe si forcë aktive reagimi. Nga njëra anë, të dhënat nga anketat dhe grupet e fokusit në të pesë vendet regjistrojnë nivele të larta ekspozimi, shpesh në baza ditore, të shoqëruara me ndikime psikologjike si ankth, tërheqje sociale dhe ulje të besimit në pjesëmarrjen online dhe publike. Nga ana tjetër, e njëjta grupmoshë demonstroi reziliencë dhe iniciativë të konsiderueshme, duke udhëhequr nisma kundër-diskursi mes bashkëmoshatarëve, fushata ndërgjegjësimi dhe përpjekje avokuese të drejtuara nga të rinjtë. Ky rol i dyfishtë – si aktorë të cenueshëm dhe njëkohësisht proaktivë – është bërë një tipar përcaktues i peizazhit rajonal të HDD-së në vitin 2025.

Në nivel institucional, gjetjet zbulojnë një model zbatimi të fragmentuar dhe të pabarabartë. Megjithatë ekzistojnë mekanizma formalë, si struktura kundër diskriminimit, rregullatorë mediatikë dhe institucione kombëtare për të drejtat e njeriut, reagimet e tyre shpesh kufizohen nga presione politike, vonesa procedurale ose besim i ulët publik. Si pasojë, organizatat e shoqërisë civile dhe monitoruesit e pavarur kanë mbushur gjithnjë e më shumë këtë boshllëk, duke udhëhequr përpjekjet për dokumentim, edukim, mbështetje të viktimave dhe ndërgjegjësim komunitar. Këta aktorë luajnë një rol thelbësor në ruajtjen e llogaridhënies publike, por puna e tyre mbetet kryesisht reaktive dhe e varur nga burimet, më tepër sesa e integruar në mënyrë strukturore në kuadrot kombëtare të zbatimit.

Dimensioni i shëndetit mendor i ekspozimit ndaj HDD-së ka fituar vëmendje në rritje në të gjitha kontekstet. Të dhënat dhe dëshmitë e vitit 2025 zbulojnë pasojë emocionale të përbashkëta, përfshirë ankthin, frikën, trishtimin dhe vetë-censurën, si te viktimat direkte ashtu edhe te individët e ekspozuar në mënyrë të përsëritur ndaj përmbajtjes së urrejtjes. Në mënyrë domethënëse, këto efekte rezultojnë kryesisht të pavarura nga forca institucionale kombëtare: si në vendet me sisteme formale ankese, ashtu edhe në ato me zbatim të kufizuar, kostoja psikologjike mbetet e krahasueshme. Ky konvergjencë tregon për nevojën rajonale për integrimin e mbështetjes psikosociale dhe të shëndetit mendor në hartimin e politikave kundër urrejtjes, veçanërisht në programet rinore dhe arsimore.

Mediat tradicionale dhe transmetuesit online vazhdojnë të luajnë një rol qendror në amplifikimin e retorikës përçarëse. Incidente me dukshmëri të lartë – si mbulimi i politizuar i tragjedi kombëtare në Serbi (2024), përmbajtja antisemitike dhe ksenofobike në Bullgari (2025), apo rastet e urrejtjes me bazë gjinore në Shqipëri – tregojnë se momentet e tensionit shoqëror ose krizës mund të shërbejnë si katalizatorë për amplifikimin e urrejtjes. Këta shembuj theksojnë ndikimin e qëndrueshëm të mediave kryesore si burim dhe amplifikues i narrativave

të dëmshme, edhe pse platformat sociale po dominojnë gjithnjë e më shumë angazhimin e të rinjve.

Normalizimi i gjuhës së urrejtjes në të gjithë rajonin, shpesh i shprehur përmes humorit, komentit politik, meme-ve dhe trendeve virale, përbën një nga sfidat më të mprehta për vitin 2025 dhe më tej. Turbullimi i kufijve ndërmjet argëtimit dhe armiqësisë e ndërlikon njohjen publike të gjuhës së urrejtjes dhe dobëson dënimin shoqëror ndaj saj. Në këtë mjedis, masat tradicionale ndëshkuese ose thjesht reaktive rezultojnë të pamjaftueshme; përkundrazi, hartimi i politikave duhet të theksojë parandalimin, edukimin mediatik dhe etikën digjitale, të mbështetura nga bashkëpunimi ndërsektorial ndërmjet institucioneve shtetërore, platformave dhe shoqërisë civile.

Periodha 2024–2025 në pesë vendet partnere shënon një pikë kritike kthesë: diskursi i nxitur nga urrejtja është bërë njëkohësisht më i dukshëm dhe më i normalizuar, i ushqyer nga dinamikat e rrjeteve sociale, polarizimi politik dhe inertia institucionale. Përballimi i këtij trendi do të kërkojë një qasje rajonale të koordinuar që kombinon koherencën rregullatore, fuqizimin e të rinjve dhe integrimin e shëndetit mendor, duke e transformuar luftën kundër urrejtjes nga ndëshkimi reaktiv në ndërtim proaktiv të reziliencës shoqërore.

Tabela 1. Kategoritë më të shpeshta të Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD)

Vendi	2024 – Kategoritë kryesore të HDD-së	2025 – Kategoritë / Zhvendosjet kryesore të HDD-së	Prirja
Shqipëria	Urrejtje me bazë gjinore (mizogjini), etnike/etno-nacionaliste, ndaj komunitetit LGBTI	HDD me bazë gjinore mbetet dominante; HDD politike dhe etnike mbeten të forta	Rritje e HDD-së online; urrejtja me bazë gjinore mbetet kategoria kryesore
Serbia	Polarizim politik, diskurs nacionalist/etnik, seksizëm, racizëm	HDD e motivuar politikisht intensifikohet pas ngjarjeve të vitit 2024 (Novi Sad, protesta)	Zhvendosje drejt HDD-së politike; polarizim i shtuar
Italia	Narrative kundër migrantëve/raciste, intolerancë fetare, ngacmim me bazë gjinore	HDD ksenofobike dhe raciste të vazhdueshme; modele të përsëritura online dhe mediatike	Vazhdimësi; normalizim i diskursit racor
Bullgaria	Racizëm, seksizëm, homofobi	Racizëm i intensifikuar (70%), seksizëm (65%), homofobi/transfobi (62%); rritje e intolerancës fetare	Rritje e mprehtë në të gjitha kategoritë
Tunizia	Intolerancë fetare, polarizim politik/qytetar, ngacmim me bazë gjinore	Vijim i HDD-së fetare dhe politike; normalizim në TikTok/Facebook	Normalizim; qëndrueshmëri e urrejtjes politike dhe fetare

Tabela 2. Grupet më të shënjestruara / të marginalizuara

Vendi	Grupet kryesore të shënjestruara (2024–2025)
Shqipëria	Gra dhe vajza, LGBTI+, minoritete etnike (romë/egjiptianë), gazetarë, minoritete politike
Serbia	Romë dhe minoritete etnike, LGBTI+, migrantë, aktorë/opozitarë politikë
Italia	Migrantë/refugjatë, romë, myslimanë, LGBTI+
Bullgaria	Romë, LGBTI+, myslimanë, komuniteti hebre (raste të dukshme antisemitike)
Tunizia	Minoritete fetare, gra, LGBTI+, disidentë/aktivistë politikë

Tabela 3. Platformat dhe kanalet kryesore

Vendi	Platformat dominuese (2024–2025)	Ndryshime / Vëzhgime kryesore
Shqipëria	TV dhe transmetimet kryesore; YouTube, Instagram, TikTok	Influencuesit dhe podcast-et sociale fituan më shumë peshë
Serbia	Grupe në Facebook, TikTok, portale kombëtare TV	Mobilizim i fortë politik online; të rinjtë aktivë në TikTok/Instagram
Italia	TV dhe portale lajmesh, Facebook, YouTube, seksionet e komenteve	Dinamika lokale e ndarjes/ripostimit; viralitet i lartë
Bullgaria	Facebook (71%), TikTok (63%), Instagram, YouTube, portale lajmesh	Rritje e ndjeshme e rolit të TikTok-ut, veçanërisht te të rinjtë
Tunizia	Seksione komentesh në TikTok, grupe në Facebook, portale kombëtare	Normalizim i gjuhës së urrejtjes në komente; moderim i ulët

Tabela 4. Reagimet institucionale dhe të shoqërisë civile

Vendi	Aktorë institucionalë & veprime	Efektiviteti / Kufizimet
Shqipëria	Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi (KMD); Autoriteti i Mediave Audiovizive; ndërhyrje përmes kontaktit telefonik; heqje përmbajtjeje	Rezultate të përziera; përputhshmëri e pjesshme dhe kërkim-falje publike
Serbia	Shoqëria civile; institucione kombëtare për të drejtat e njeriut i kufizuar nga protestat/politika	Zbatim i paqëndrueshëm; mjedis i politizuar
Italia	OJQ dhe panele vullnetarësh; paralajmërime rregullatore për transmetuesit; iniciativa për edukimin mediatik	Boshllëqe të vazhdueshme në moderim; rekomandime të përsëritura
Bullgaria	Komisioni për Mbrojtjen nga Diskriminimi (CPD); Këshilli për Median Elektronike (CEM); monitorim nga BHC	Zbatim aktiv, por ndjekje e kufizuar; raportim i pamjaftueshëm
Tunizia	Shoqëria civile dhe monitorim nga OJQ; avokim për reforma	Mjete formale të dobëta; raportimi perceptohet si simbolik

Tabela 5. Ekspozimi dhe reagimet e të rinjve

Vendi	Niveli i ekspozimit / Përvoja	Reagime / Mekanizma përballimi
Shqipëria	Ekspozim i lartë (15–29 vjeç); përballje e përditshme	Reagime emocionale; grupe fokusi rinore përmes AMAD
Serbia	Të rinjtë aktivë në protesta dhe aktivizëm online	Viktima dhe aktorë të kundër-diskursit; raportim i stresit dhe lodhjes
Italia	Të rinjtë të përfshirë në monitorim vullnetar dhe trajnime	Kundër-diskurs mes bashkëmoshatarëve; fuqizim dhe lodhje
Bullgaria	87% janë përballur me gjuhë urrejtjeje në vitin 2025	18% vetë-censurë; ankth; raportim i kufizuar
Tunizia	Të rinjtë (16–22 vjeç) raportojnë normalizim dhe ankth	Shmangie, humbje besimi, thirrje për edukim dhe mbështetje

Tabela 6. Pasoja në shëndetin mendor

Vendi	Ndikimet kryesore të raportuara	Vëzhgime / Shënime
Shqipëria	Shqetësim, frikë, trishtim; pasoja të rënda (rast i lidhur me vetëvrasje)	Barrë e lartë emocionale te të rinjtë
Serbia	Ankth, tërheqje sociale, ulje e pjesëmarrjes	Raportimi perceptohet si joefektiv
Italia	Shqetësim emocional, dekurajim, tërheqje	Pasqyron prirjet rajonale
Bullgaria	Zemërim, ankth, rritje e vetë-censurës (2025 kundrejt 2024)	Rritje e qartë e kostos psikologjike
Tunizia	Ankth, tërheqje, humbje besimi	Raportimi shihet si simbolik; lodhje e dukshme

Tabela 7. Rastet kyçe dhe incidentet përfaqësuese

Vendi	Raste përfaqësuese (2024–2025)
Shqipëria	Komente mizogjene në TV nga Bujar Kapexhiu; rasti i shantazhit Altin Çoku / Sibela Abedini; thirrje etnike nga Mirland Daku
Serbia	Urrejtje politike pas shembjes së tendës në Novi Sad; amplifikim mediatik i retorikës nacionaliste; protesta
Italia	Transmetues lokalë: gjuhë raciste; urrejtje online ndaj migrantëve/refugjatëve (shih aneksin e rasteve)
Bullgaria	Vendime të KMD për gjuhë antisemitike/ksenofobike; paralajmërim i PIK TV; kërcënime ndaj Sinagogës së Sofjes (shkurt 2025)
Tunizia	Ngacmim online i dokumentuar ndaj grave/aktivisteve; intolerancë fetare në debatet në TikTok/Facebook

Tabela 8. Prirjet e përgjithshme (2024 kundrejt 2025)

Vendi	Prirja e përgjithshme	Vëzhgime kryesore
Shqipëria	HDD perceptohet në rritje; dominim i urrejtjes me bazë gjinore	Zbatim i kufizuar, por angazhim në rritje
Serbia	Zhvendosje drejt HDD-së politike pas krizave të vitit 2024	Ekspozim i lartë i të rinjve; institucione që vonojnë reagimin
Italia	Vijim i diskursit ksenofob dhe kundër migrantëve	Zgjerim i monitorimit nga OJQ; reagim i kufizuar i platformave
Bullgaria	Rritje e racizmit, antisemitizmit dhe seksizmit	Roli i TikTok-ut zgjerohet; raportimi mbetet i dobët
Tunizia	Normalizim i vazhdueshëm i urrejtjes politike dhe fetare	Avokim në rritje nga shoqëria civile; reagime formale të kufizuara

3.2 Profilet e vendeve, 2024 kundrejt 2025 (Shqipëri, Serbi, Itali, Bullgari, Tunizi)

3.2.1 Shqipëria, paraqitur nga AMAD (2024 kundrejt 2025)

Raportet Kombëtare Vjetore mbi Monitorimin e Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) online në Shqipëri tregojnë se, gjatë viteve 2024 dhe 2025, urrejtja me bazë gjinore mbeti forma më e përhapur e HDD-së në mjedisin online, me retorikë mizogjene që shfaqej fuqishëm në platformat mediatike. Në vitin 2024, urrejtja e drejtuar ndaj grave dhe vajzave ishte veçanërisht e dukshme, e ndjekur nga diskursi me bazë etnike ose nacionaliste dhe armiqësia ndaj komunitetit LGBTI+. Në vitin 2025, të dhënat nga anketat konfirmuan se gjinia vazhdoi të mbetej baza kryesore e HDD-së, e ndjekur ngushtë nga opinioni politik dhe përkatësia etnike. Vlerësimet e vitit 2025 riafirmuan se armiqësia me bazë gjinore mbeti kategoria dominuese në të gjithë treguesit e matur.

Grupet më të shënjestruara dhe të marginalizuara, të konsideruara njëkohësisht si grupet më shpesh të prekura nga HDD-ja, përfshinin gratë dhe vajzat, personat LGBTI+ dhe minoritetet etnike, veçanërisht komunitetet rome dhe egjiptiane. Përveç tyre, gazetarët dhe disa minoritete politike u përballën me sulme të vazhdueshme, shpesh të lidhura me aktivitetin e tyre profesional ose shprehjet publike.

Ndërsa televizioni dhe transmetimet kryesore vazhduan të shërbenin si burime të rëndësishme të narrativave të urrejtjes (veçanërisht përmes formateve si reality show, talk show dhe programeve argëtuese) këto narrativa shpesh u përhapën me shpejtësi në platformat digjitale si YouTube, Instagram dhe TikTok, ku seksionet e komenteve amplifikojnë ndjeshëm shtrirjen e tyre. Gjithnjë e më shumë, influencersit në rrjetet sociale dhe moderatorët e podkasteve u identifikuan si gjenerues dytësorë ose amplifikues të HDD-së, duke turbulluar më tej kufijtë ndërmjet argëtimit dhe nxitjes së urrejtjes.

Reagimet institucionale ndaj HDD-së kanë qenë të dukshme, por të pabarabarta. Autoritetet, përfshirë Komisionerin për Mbrotjen nga Diskriminimi dhe Autoritetin e Mediave Audiovizive, kanë ndjekur në mënyrë aktive rastet përmes referimeve, komunikimit me producentët dhe kërkesave formale për heqje përmbytjeje ose kërkim-faljeje publike. Ndërsa disa raste përfunduan me kërkim-falje publike ose heqje të përmbytjes, raste të tjera mbetën të pazgjidhura ose u përballën me zbatim të kufizuar. Këto rezultate të përziera nënvizojnë

njëkohësisht rritjen e ndërgjegjësimit dhe boshllëqet e vazhdueshme në llogaridhënien institucionale.

Ndikimi tek të rinjtë e moshës 15–29 vjeç u shfaq si një nga aspektet më shqetësuese, duke qenë se kjo grupmoshë rezultoi ndër më të ekspozuarat. Anketat dhe gjetjet nga grupet e fokusit të realizuara nga AMAD treguan se të rinjtë përballen shpesh me përmbajtje HDD, shpesh në baza ditore, dhe raportojnë reagime të forta emocionale që variojnë nga frustrimi deri te shqetësimi i thellë. Masat dhe diskutimet e orientuara drejt të rinjve nxorën në pah normalizimin e urrejtjes online dhe nevojën për edukim, ndërtim rezilience dhe ndërhyrje parandaluese.

Ekspozimi ndaj diskursit të nxitur nga urrejtja është lidhur drejtpërdrejt me pasojat në shëndetin mendor, si shqetësim emocional, frikë dhe trishtim, me disa raste që kanë përshkallëzuar në pasojat të rënda. Një shembull i dokumentuar përfshin një rast të shpërndarjes së imazheve intime dhe shantazhit, i cili u lidh me një vetëvrasje tragjike, duke theksuar koston njerëzore të ngacmimit online të pakontrolluar.

Raste përfaqësuese

Disa incidente emblematike ilustronë shtrirjen dhe diversitetin e HDD-së gjatë kësaj periudhe:

- Komentet mizogjene të Bujar Kapexhiut në televizion çuan në reagim të gjerë publik dhe, pas ndërhyrjes institucionale, në një kërkim-falje publike.
- Rasti Altin Çoku / Sibela Abedini, që përfshinte shpërndarjen jo-konsensuale të imazheve intime dhe shantazhin, nxori në pah pasojat e rënda personale dhe psikologjike të dhunës digjitale me bazë gjinore.
- Gjatë një eventit të UEFA-s, thirrja etno-nacionaliste e futbollistit Mirlind Daku tërhoqi vëmendje të gjerë publike, duke theksuar qëndrueshmërinë e retorikës nacionaliste në hapësirat publike dhe kulturën sportive.

Prirjet dhe vlerësimi i përgjithshëm

Gjatë të dy viteve, perceptimi i rritjes së HDD-së mbeti i fortë. Diskursi me bazë gjinore vazhdoi të dominojë, ndërsa platformat online konsoliduan pozicionin e tyre si mjedisi kryesor për komunikimin e nxitur nga urrejtja. Megjithatë angazhimi institucional u bë më proaktiv – i reflektuar në rritjen e referimeve dhe ndërhyrjeve publike – efektiviteti i zbatimit mbetet i paqëndrueshëm.

Të dhënat e vitit 2025 tregojnë një rritje të ndërgjegjësimit dhe të dukshmërisë institucionale të HDD-së, por njëkohësisht nënvizojnë nevojën urgjente për masa sistemike parandaluese, përgjegjshmëri mediatike dhe mbështetje të shëndetit mendor për individët dhe grupet më të prekura.

3.2.2 Serbia, paraqitur nga KOM018 (2024 kundrejt 2025)

Monitorimi i Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) në Serbi gjatë viteve 2024 dhe 2025 zbuloi një peizazh gjithnjë e më të formësuar nga polarizimi politik, narrativat nacionaliste dhe tensionet shoqërore, të amplifikuara si përmes mediave tradicionale ashtu edhe atyre digjitale. Kjo periudhë u karakterizua nga një sërë incidentesh të ngarkuara politikisht dhe kriza publike, të cilat jo vetëm intensifikuan diskursin online, por edhe turbulluan kufijtë ndërmjet fjalës politike dhe shprehjes së urrejtjes.

Në vitin 2024, mjedisi i HDD-së në Serbi dominohej nga retorika e motivuar politikisht dhe diskursi nationalist ose etnik, duke reflektuar ndarje të thella në jetën publike. U dokumentuan gjithashtu raste seksizmi dhe racizmi, veçanërisht në hapësirat online dhe në komentet televizive.

Në vitin 2025, ky polarizim u rrënjos edhe më tej. Pasojat e ngjarjeve kryesore kombëtare – veçanërisht shembja e tendës në Novi Sad dhe debati publik e protestat që pasuan – shkaktuan kulme të diskursit përçarës dhe armiqësor, të cilat u shtrinë edhe në vitin pasardhës. Këto momente vepruan si katalizatorë për valë mobilizimi online, ku narrativat e urrejtjes u ndërthurën me mesazhe politike, duke forcuar një klimë mosbesimi dhe antagonizmi.

Grupet më të marginalizuara dhe më shpesh të shënjestruara nga HDD-ja gjatë kësaj periudhe përfshinin komunitetet rome dhe minoritete të tjera etnike, personat LGBTI+ dhe migrantët, të cilët shpesh përshkruheshin përmes retorikës përjashtuese ose çnjerëzore. Gjithashtu, kundërshtarët politikë dhe aktivistët e shoqërisë civile ishin objekt sulmesh të përsëritura, shpesh të veshura me gjuhë nacionaliste ose moralizuese. Këto modele pasqyrojnë si paragjykimet e rrënjosura, ashtu edhe një klimë politike ku kundërshtimi publik shpesh delegitimohet përmes sulmeve personale ose të bazuara në identitet.

Përhapja e HDD-së ndodhi nëpërmjet një game të gjerë platformash, duke kombinuar ekosistemet tradicionale dhe digjitale. Grupet në Facebook dhe seksionet e komenteve në TikTok u shfaqën si qendra kryesore për narrativat e urrejtjes politike dhe etnike, shpesh të nxitura nga përmbajtje virale ose komentet e influencuesve. Mediat kryesore, veçanërisht segmentet televizive dhe portalet kombëtare të lajmeve, luajtën një rol të rëndësishëm në legjitimimin ose amplifikimin e diskursit përçarës. Ndër të rinjtë, TikTok dhe Instagram u bënë hapësira qendrore si për ekspozim ashtu edhe për pjesëmarrje në HDD, duke sinjalizuar një zhvendosje gjeneracionale në mënyrën se si qarkullon dhe formësohet përmbajtja e urrejtjes.

Angazhimi institucional gjatë kësaj periudhe përfshiu bashkëpunim të kufizuar me organizatat e shoqërisë civile dhe përfshirje selektive nga Institucioni Kombëtar për të Drejtat e Njeriut (NHRI). Raportet vërejnë se protestat, krizat politike dhe polarizimi i shtuar në vitet 2024–2025 krijuan një kontekst të paqëndrueshëm që kufizoi veprimin institucional. Megjithatë u bënë përpjekje për monitorimin dhe reagimin ndaj incidenteve madhore, zbatimi mbeti i paqëndrueshëm dhe procedurat e ndjekjes mungonin në transparencë. Aktorët e shoqërisë civile vazhduan të mbushnin boshllëqet e monitorimit, por ndikimi i tyre shpesh u minua nga mungesa e koordinimit të qëndrueshëm me institucionet shtetërore.

Të rinjtë u prekën ndjeshëm dhe u shfaqën njëkohësisht si pjesëmarrës dhe viktimë brenda ekosistemit të HDD-së. Shumë të rinj u angazhuan aktivisht në protesta dhe aktivizëm online, ku u përballën me ngacmime të drejtpërdrejta dhe ekspozim ndaj narrativave armiqësore. Diskutimet në grupe fokusi zbuluan ngarkesë të konsiderueshme emocionale dhe psikologjike, veçanërisht tek të rinjtë që ndiheshin të mbingarkuar nga toksiciteti i debatit politik online. Njëkohësisht, disa grupe rinore u shndërruan në zëra kryesorë të kundër-diskursit, duke sfiduar narrativat e urrejtjes dhe promovuar përfshirjen, çka nxjerr në pah si cenueshmërinë ashtu edhe reziliencën e kësaj grupmoshe.

Sa i përket pasojave në shëndetin mendor, ashtu si në vendet e tjera partnere, ekspozimi i vazhdueshëm ndaj urrejtjes dhe polarizimit kontribuoi në ankth, tërheqje emocionale dhe ulje të pjesëmarrjes qytetare. Pjesëmarrësit shprehën frustrim ndaj mekanizmave të raportimit, të cilët shpesh perceptoheshin si joefektivë ose të paarritshëm. Ndjenja e kotësisë në kërkimin e drejtësisë e përkeqësoi shqetësimin emocional, veçanërisht tek individët që kishin përjetuar ngacmime online ose kishin qenë dëshmitarë të fushatave të vazhdueshme të urrejtjes.

Raste kyçe dhe katalizatorë

Disa incidente theksuan natyrën e politizuar dhe emocionalisht të ngarkuar të HDD-së në Serbi. Shembja e tendës në Novi Sad në vitin 2024 dhe diskursi publik që pasoi rreth përgjegjësisë shkaktuan një rritje të komenteve armiqësore, shumë prej të cilave u drejtuan ndaj figurave politike, aktivistëve dhe grupeve etnike. Po ashtu, retorika nacionaliste e amplifikuar nga media dhe aktorë politikë gjatë lëvizjeve protestuese e polarizoi më tej komunitetin online. Këto

episode formësuan fokusin e monitorimit për vitin 2025, duke ilustruar se si tragjeditë publike dhe krizat politike mund të shërbejnë si pika ndezjeje për mobilizimin e nxitur nga urrejtja.

Prirjet dhe vlerësimi i përgjithshëm në Serbi

Prirja mbizotëruese nga viti 2024 në vitin 2025 ishte zhvendosja drejt HDD-së së ngarkuar politikisht, shpesh e lidhur me ngjarje dhe kriza reale. Kulmet e aktivitetit të HDD-së përkonin me momente zie publike ose protestash, duke demonstruar se si paqëndrueshmëria emocionale në hapësirat publike u shndërrua shpejt në mjet për përfitim politik. Njëkohësisht, ekspozimi i të rinjve u rrit, pasi platformat digjitale u bënë arena kyçe si për angazhim politik ashtu edhe për përhapjen e urrejtjes. Reagimet institucionale treguan ndërgjegjësim më të madh, por përshtatshmëri të kufizuar, duke pasur vështirësi të ndjekin ritmin e evolucionit të shpejtë të diskursit online dhe ndikimin në rritje të mediave alternative. Periudha 2024–2025 në Serbi pasqyron një ndërthurje gjithnjë e më të thellë ndërmjet politikës, medias dhe gjuhës së urrejtjes, ku ekosistemet online veprojnë si përshpejtues të ndarjes shoqërore. Megjithëse mekanizmat e monitorimit dhe ndërgjegjësimi publik janë përmirësuar, sfida mbetet shndërrimi i këtij njohjeje në korniza koherente parandaluese, mbrojtëse dhe llogaridhënëse, të afta për t'i rezistuar presioneve të politizuara dhe për të garantuar mbrojtje për grupet vulnerabël.

3.2.3 Italia, paraqitur nga Beyond Borders (2024 kundrejt 2025)

Monitorimi i Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) në Itali gjatë viteve 2024 dhe 2025 vuri në pah qëndrueshmërinë e narrativave ksenofobike, raciste dhe me bazë gjinore, veçanërisht në lidhje me migracionin dhe politikën e identitetit. Pavarësisht vëmendjes së shtuar nga shoqëria civile dhe iniciativave lokale të monitorimit, retorika kundër migrantëve dhe minoriteteve mbeti thellësisht e rrënjësuar si në diskursin publik ashtu edhe në përfaqësimin mediatik. Gjetjet ilustrojnë një tension të vazhdueshëm ndërmjet lirisë së shprehjes, sensacionalizmit mediatik dhe mbrojtjes së grupeve të marginalizuara nga dëmi.

Në vitin 2024, monitorimi në Itali u përqendrua kryesisht në narrativat kundër migrantëve dhe raciste, së bashku me modele të intolerancës fetare dhe ngacmimit me bazë gjinore. Debati publik rreth migracionit, kontrollit të kufijve dhe identitetit kombëtar shërbeu si terren i favorshëm për gjuhë përjashtuese, shpesh të përforcuara nga retorika politike dhe mbulimi sensacionalist mediatik.

Në vitin 2025, situata tregoi vazhdimësi dhe jo rënie. Monitorimi i bazuar në panele dhe ai i udhëhequr nga vullnetarët konfirmuan përhapjen e vazhdueshme të HDD-së raciste dhe ksenofobike, me hapësirat online dhe seksionet e komenteve që funksiononin si dhoma jehone për këto narrativa. Përsëritja e këtyre temave gjatë dy viteve radhazi sugjeron një tolerancë të normalizuar publike ndaj diskursit diskriminues, veçanërisht kur ai drejtohet ndaj komuniteteve migraante.

Objektivat kryesore të HDD-së në Itali mbetën migrantët dhe refugjatët, të cilët shpesh paraqiteshin si kërcënime kulturore ose ekonomike. Komunitetet rome vazhduan të përjetonin stigmatizim të rrënjësuar, ndërsa myslimanët u përballën me armiqësi të vazhdueshme të lidhur me intolerancën fetare dhe stereotipizimin. Përveç kësaj, personat LGBTI+ u shënjestruan në disa incidente online dhe mediatike, shpesh përmes gjuhës moralizuese ose përjashtuese. Ndërthurja e këtyre identiteteve – për shembull tek gratë migraante ose rome – e rriti më tej cenueshmërinë ndaj gjuhës së urrejtjes dhe diskriminimit.

Përhapja e HDD-së në Itali ndodhi nëpërmjet një spektri të gjerë platformash dhe kanalesh, brenda një ekosistemi mediatik hibrid që kombinon ndikimin e televizionit kombëtar dhe portaleve të lajmeve online me dinamikën virale të rrjeteve sociale. Platformat si Facebook dhe

YouTube ishin shpesh mikpritëse të komenteve urrejtëse, veçanërisht në seksionet e komenteve të raporteve lajmore ose videove virale. Panelet lokale të monitorimit vullnetar vunë re një dinamikë të fortë “ndarjeje dhe ri-postimi”, ku përmbajtjet emocionalisht të ngarkuara ose të bazuara në frikë qarkullonin me shpejtësi pa verifikim. Ky cikël amplifikimi i lejoi narrativat e urrejtjes të lëviznin lirshëm ndërmjet mediave kryesore dhe hapësirave të krijuara nga përdoruesit, duke zgjeruar dukshmërinë dhe shtrirjen e tyre.

Reagimet institucionale në Itali përfshinë një rrjet aktiv OJQ-sh lokale, panele vullnetarësh dhe grupe të shoqërisë civile të angazhuara në monitorim, raportim dhe ndërgjegjësim. Megjithëse pati disa ndërhyrje rregullatore dhe dënime publike pas incidenteve mediatike me profil të lartë, zbatimi sistematik mbeti i kufizuar. Aktorët kombëtarë dhe lokalë vazhduan të avokonin për mekanizma më të fortë moderimi, iniciativa për edukim mediatik dhe ngritje kapacitetesh për gazetarët dhe moderatorët. Rekomandimet nga vitet 2024 dhe 2025 theksuan nevojën për balancimin e llogaridhënies me edukimin e qëndrueshëm publik mbi pasojat shoqërore të diskursit të nxitur nga urrejtja.

Nisma Beyond Borders i kushtoi rëndësi të veçantë angazhimit të të rinjve, duke integruar mësimin joformal, edukimin mes bashkëmoshatarëve dhe monitorimin vullnetar. Të rinjtë u trajnuan për të identifikuar, dokumentuar dhe reagu ndaj gjuhës së urrejtjes online, duke nxitur ndërgjegjësim qytetar dhe shkrim-lexim kritik digjital. Ndjekja e vitit 2025 vuri në pah veprimet e kundër-narrativave të udhëhequra nga të rinjtë, duke demonstruar rritje të fuqizimit, por gjithashtu duke evidentuar lodhjen emocionale të përjetuar nga të rinjtë të ekspozuar ndaj përmbajtjeve negative të vazhdueshme.

Ashtu si në kontekstet e tjera të monitoruara, ekspozimi ndaj HDD-së u shoqërua me pasoja në shëndetin mendor, përfshirë shqetësim emocional, ndjenjë përjashtimi dhe ulje të pjesëmarrjes në diskutime online ose publike. Të dhënat nga grupet e fokusit treguan se pjesëmarrësit shpesh reasonin ndaj ekspozimit të përsëritur me tërheqje ose shmangie, duke shprehur ndjenjën e dekurajimit lidhur me mundësinë e ndryshimit domethënës. Këto modele pasqyrojnë gjetjet nga vendet partnere, duke sugjeruar një ndikim të përbashkët ndërkufitar të urrejtjes digjitale mbi mirëqenien mendore dhe angazhimin shoqëror të të rinjve.

Raste kyçe dhe shembuj

Monitorimi për vitet 2024–2025 dokumentoi disa incidente të dukshme të gjuhës së urrejtjes në transmetimet lokale dhe portalet online, veçanërisht të drejtura ndaj migrantëve dhe refugjatëve. Këto raste, të detajuara në aneksin kombëtar, pasqyruan trope të përsëritura që i paraqisnin migrantët si kërcënime për sigurinë publike, kulturën ose mirëqenien sociale. Qëndrueshmëria e këtij mesazhi në mediat tradicionale thekson sfidën e vazhdueshme të adresimit të urrejtjes brenda kanaleve me ndikim të lartë që formësojnë perceptimin publik.

Prirjet dhe vlerësimi i përgjithshëm

Nga viti 2024 deri në vitin 2025, prirja dominuese në Itali ishte vijimi i narrativave ksenofobike dhe kundër migrantëve, si në transmetimet kryesore ashtu edhe në ekosistemet online. Pavarësisht rritjes së angazhimit të shoqërisë civile dhe zgjerimit të rrjeteve të monitorimit, problemi i reagimit të platformave mbeti kryesisht i pazgjidhur, me kompanitë teknologjike që reagojnë ngadalë ndaj përmbajtjeve të sinjalizuara si gjuhë urrejtjeje.

Ndërsa është arritur progres në dokumentimin komunitar dhe angazhimin e të rinjve, rasti i Italisë demonstroi vështirësinë e çrrënjësjes së narrativave të rrënjësura pasi ato normalizohen në diskursin publik. Progresi i qëndrueshëm do të varet nga bashkëpunimi institucional, llogaridhënia mediatike dhe investimi në edukimin parandalues për të kundërshtuar koston shoqërore dhe psikologjike të komunikimit të nxitur nga urrejtja..

3.2.4 Bullgaria, paraqitur nga YES (2024 kundrejt 2025)

Monitorimi në Bullgari gjatë viteve 2024 dhe 2025 zbuloi një intensifikim të dukshëm të Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) si në mjedisin online ashtu edhe në mediat tradicionale. Gjetjet mbështeten nga të dhëna të pasura numerike dhe dokumentim rastesh, duke ofruar një nga profilet kombëtare më të detajuara në monitorimin rajonal. Raportet tregojnë rritje të armiqësisë ndaj minoriteteve etnike, fetare dhe seksuale, krahas modeleve të vazhdueshme të seksizmit dhe intolerancës politike. Rezultatet e anketës së vitit 2025 konfirmojnë ekspozim të gjerë shoqëror ndaj përmbajtjes së urrejtjes dhe nxjerrin në pah shqetësimin në rritje për ndikimet e saj psikologjike dhe shoqërore.

Në vitin 2024, kategoritë dominuese të HDD-së në Bullgari përfshinin racizmin, seksizmin dhe homofobinë, duke reflektuar ndarje të rrënjësura shoqërore dhe politizimin e identiteteve të minoriteteve. Këto modele u bënë edhe më të theksuara në vitin 2025, kur të dhënat e monitorimit regjistruan një përshkallëzim të ndjeshëm: racizmi ishte i pranishëm në 70% të rasteve të vëzhguara, seksizmi në 65% dhe homofobia ose transfobia në 62%. U shfaqën gjithashtu forma të tjera të diskursit të nxitur nga urrejtja, të lidhura me intolerancën fetare dhe diskriminimin socio-ekonomik, veçanërisht duke shënjestruar komunitete të marginalizuara dhe në varfëri. Ky rritje sasiore tregon jo vetëm shpeshtësi më të lartë të shprehjeve të urrejtjes, por edhe normalizim më të gjerë të gjuhës diskriminuese si në hapësirat digjitale ashtu edhe në debatin publik.

Grupet më të prekura gjatë kësaj periudhe ishin komunitetet rome, personat LGBTI+ dhe myslimanët, ku secili grup përjetoi modele të përsëritura dhe të ndërthurura stigmatizimi. Komuniteti hebre u përball gjithashtu me një rritje të dukshme të incidenteve të urrejtjes së synuar, përfshirë disa raste antisemitike me profil të lartë gjatë viteve 2024–2025. Këto incidente varionin nga ngacmimi online deri te kërcënime të drejtpërdrejta ndaj objekteve fetare, duke sinjalizuar qëndrueshmërinë e paragjyqimeve të rrënjësura dhe rikthimin e narrativave ekstremiste në hapësirat publike.

Shpërndarja e HDD-së në platformat digjitale në Bullgari nënvizon rolin qendror të rrjeteve sociale në amplifikimin e gjuhës së urrejtjes. Sipas të dhënave të vitit 2025, Facebook mbeti platforma kryesore për HDD, e cituar në 71% të rasteve të dokumentuara, ndërsa pjesa e TikTok-ut u rrit ndjeshëm në 63%, duke reflektuar ndikimin e tij në zgjerim tek audiencat e reja. Instagram, YouTube dhe portalet e lajmeve u shfaqën gjithashtu në mënyrë të rëndësishme, shpesh si kanale dytësore për riprodhimin dhe komentimin e përmbajtjeve urrejtëse. Rritja e dukshmërisë së TikTok-ut nga viti 2024 në 2025 nxjerr në pah zhvendosjen e dinamikave të përhapjes së urrejtjes drejt përmbajtjes video të shkurtër, me angazhim të lartë, që përhapet shpejt dhe është më e vështirë për t'u moderuar në mënyrë efektive.

Reagimet institucionale në Bullgari ishin relativisht aktive në krahasim me vendet e tjera në rajon, me disa ndërhyrje të rëndësishme nga Komisioni për Mbrojtjen nga Diskriminimi (CPD) dhe Këshilli për Median Elektronike (CEM). CPD vendosi sanksione ndaj figurave politike përgjegjëse për deklarata antisemitike ose ksenofobike, duke vendosur precedentë të rëndësishëm për llogaridhënien. CEM lëshoi gjithashtu paralajmërime për transmetime, përfshirë një rast të dukshëm që lidhej me PIK TV, ku përmbajtja diskriminuese çoi në veprim rregullator.

Organizatat e shoqërisë civile, si Komiteti Bullgar i Helsinkit, luajtën rol të vazhdueshëm në monitorim, dokumentim dhe avokim, duke ofruar mbikëqyrje plotësuese ndaj mekanizmave formalë. Raportet tregojnë se mekanizmat e raportimit dhe ankesave mbeten të nën-shfrytëzuar dhe perceptohen si joefektivë, veçanërisht tek qytetarët e rinj që dyshojnë në rezultatet praktike. Ndikimi tek të rinjtë dhe ekspozimi ndaj HDD-së në Bullgari ishte jashtëzakonisht i lartë. Në vitin 2025, 87% e të rinjve të anketuar raportuan se kishin hasur gjuhë urrejtjeje të paktën një

herë, një rritje e ndjeshme krahasuar me 2024. Kjo ekspozim i vazhdueshëm ka efekte të prekshme: shumë të rinj raportojnë ankth, lodhje emocionale dhe vetë-censurë gjatë angazhimit online. Rreth 18% e të rinjve të anketuar pranuan se u tërhoqën nga pjesëmarrja digjitale për shkak të diskursit toksik. Megjithatë, një segment më i vogël, por i rëndësishëm, reagoi përmes mobilizimit mes bashkëmoshatarëve dhe kundër-diskursit, duke sugjeruar shenja të reziliencës dhe angazhimit qytetar, pavarësisht kushteve të pafavorshme.

Pasojat në shëndetin mendor të lidhura me ekspozimin ndaj urrejtjes u dokumentuan qartë si në grupet e fokusit ashtu edhe në të dhënat e anketës. Pjesëmarrësit raportuan shpesh ndjenja zemërimi, shqetësimi, ankthi dhe frike, me një rritje të vëzhgueshme të tërheqjes dhe vetë-censurës nga viti 2024 në 2025. Natyrë e përsëritur e përmbajtjes së urrejtjes, veçanërisht kur haset çdo ditë, ushqeui ndjenjën e pafuqisë dhe rraskapitjes emocionale, duke përforcuar nevojën për mbështetje psikosociale dhe programe ndërgjegjësimi që adresojnë lidhjen ndërmjet toksicitetit digjital dhe mirëqenies mendore.

Raste kyçe dhe incidente ilustruese

Disa raste emblematike ilustrojnë shkallën dhe karakterin e diskursit të nxitur nga urrejtja gjatë kësaj periudhe:

- Vendimet e CPD kundër drejtuesve politikë që u angazhuan në gjuhë antisemitike ose ksenofobike vendosën precedentë të rëndësishëm ligjorë për llogaridhënien në komunikimin politik.
- Paralajmërimi i Këshillit për Median Elektronike ndaj PIK TV theksoi qëndrueshmërinë e retorikës diskriminuese në mediat e transmetimit dhe sfidat për të garantuar gazetari të përgjegjshme.
- Në shkurt 2025, autoritetet dokumentuan kërcënime ndaj Sinagogës së Sofjes, një rast që tërhoqi vëmendje kombëtare dhe u monitorua nga afër nga Komiteti Bullgar i Helsinkit.

Këto dhe incidente të tjera tregojnë një klimë armiqësore në rritje ndaj grupeve minoritare dhe demonstrojnë si potencialin ashtu edhe kufizimet e masave ekzistuese institucionale mbrojtëse.

Prirjet dhe vlerësimi i përgjithshëm

Prirja e përgjithshme nga viti 2024 në 2025 tregon një intensifikim të qartë të racizmit dhe përmbajtjes antisemitike, si dhe vazhdimësi të gjuhës së urrejtjes me bazë gjininë dhe orientimin seksual. Rritja e TikTok-ut si platformë kryesore për përhapjen e urrejtjes sinjalizon një peizazh teknologjik dhe demografik në ndryshim, ku përdoruesit e rinj janë njëkohësisht më të ekspozuarit dhe më pak të mbrojturit.

Pavarësisht progresit të dukshëm në kornizat ligjore dhe mekanizmat e monitorimit, mekanizmat e raportimit mbeten kryesisht joefektivë dhe reagimet institucionale e kanë të vështirë të ndjekin ritmin e shpejtësisë dhe shkallës së diskursit online. Të dhënat nga Bullgaria paraqesin kështu një shoqëri ku gjuha e urrejtjes është njëkohësisht më e dukshme dhe më e kontestuar: një mjedis ku progresi në zbatim dhe ndërgjegjësim qytetar bashkëjeton me normalizimin e vazhdueshëm të diskriminimit.

3.2.5 Tunizia, përgatitur nga Euromed Eve (2024 kundrejt 2025)

Monitorimi i Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) në Tunizi gjatë viteve 2024 dhe 2025 zbuloi një ndërveprim kompleks ndërmjet intolerancës fetare, polarizimit politik dhe ngacmimit me bazë gjinore, duke reflektuar tensione më të gjera socio-politike në një hapësirë publike në tranzicion. Gjetjet, të bazuara në të dhëna sasiore, grupe fokusi dhe studime cilësore rastesh, paraqesin një shoqëri ku gjuha e urrejtjes është bërë gjithnjë e më e normalizuar, veçanërisht në mjediset digjitale. Ndërkohë që përpjekjet e shoqërisë civile për të dokumentuar

dhe reaguat ndaj HDD-së mbeten aktive, mekanizmat strukturorë për mbrojtje, raportim dhe mbështetje psikologjike vazhdojnë të mbeten pas ritmit të problemit.

Në vitin 2024, peizazhi i HDD-së në Tunizi karakterizohej nga intoleranca fetare, polarizimi politik dhe qytetar, si dhe ngacmimi me bazë gjinore. Urrejtja online shpesh ndërthurej me ndarjet politike dhe ideologjike, duke amplifikuar çarjet ekzistuese shoqërore. Diskursi e kornizonte shpesh “të ndryshmen” – qofshin dallime fetare, gjinore apo politike – si burim kërcënimi ose konflikti, duke krijuar terren të favorshëm për nxitje dhe përjashtim.

Në vitin 2025, të dhënat e monitorimit konfirmuan vazhdimësinë e dominimit të HDD-së me bazë fetare dhe të motivuar politikisht, të shoqëruar me një normalizim shqetësues të retorikës armiqësore në rrjetet sociale. Platformat si TikTok dhe Facebook u bënë hapësira qendrore ku komentet diskriminuese ose nxitëse qarkullonin lirshëm, shpesh pa moderim. Përsëritja dhe pranueshmëria e kësaj gjuhe sugjeron se urrejtja ka evoluar nga incidente episodike në një komponent rutinë të angazhimit online, veçanërisht ndër përdoruesit e rinj.

Grupet më shpesh të shënjestruara gjatë kësaj periudhe përfshinin minoritetet fetare, gratë, personat LGBTI+ (veçanërisht në hapësirat online ku dukshmëria ishte e kufizuar, por armiqësia e vazhdueshme), si dhe disidentët ose aktivistët politikë. Ndërthurja e shënjestrit politik me atë të bazuar në identitet turbullonte kufirin ndërmjet mospajtit ideologjik dhe sulmit personal, duke i ekspozuar individët (veçanërisht gratë në jetën publike) ndaj ngacmimit të vazhdueshëm online dhe dëmtimit reputacional.

Ekosistemi digjital në Tunizi mbeti arena kryesore e diskursit të nxitur nga urrejtja, ku seksionet e komenteve në TikTok dhe grupet në Facebook u identifikuan si pika të nxehta të vazhdueshme. Këto hapësira lehtësuan si përhapjen ashtu edhe normalizimin e narrativave të urrejtjes, shpesh përmes meme-ve, videove dhe fijeve të komenteve që e kornizonin intolerancën si humor ose opinion. Portalet kombëtare online të lajmeve luajtën gjithashtu rol në amplifikimin e përmbajtjeve nxitëse, qoftë përmes seksioneve të komenteve të pamoderuara, qoftë përmes mbulimit sensacionalist të çështjeve përçarëse. Ndërlidhja e këtyre hapësirave krijoi një cikël rikthimi, ku përmbajtja urrejtëse qarkullonte gjerësisht me ndërhyrje minimale. Reagimet institucionale ndaj HDD-së në Tunizi u udhëhoqën kryesisht nga shoqëria civile dhe iniciativat e OJQ-ve, të cilat luajtën rol kritik në dokumentimin e incidenteve, mbështetjen e viktimave dhe avokimin për reforma politike. Megjithatë këto përpjekje kanë prodhuar të dhëna dhe ndërgjegjësim të vlefshëm, mekanizmat formalë të raportimit dhe ndërhyrjet në nivel platformash mbeten të dobëta. Shumë viktima i perceptuan kanalet ekzistuese të ankesave si simbolike dhe joefektive. Rekomandimet që dalin nga raportet e vitit 2025 kërkojnë rritje të mbështetjes për viktimat, mjete të strukturuar raportimi dhe bashkëpunim me operatorët e platformave për ta adresuar urrejtjen online në mënyrë më sistematike.

Ndikimi tek të rinjtë dhe perspektivat e tyre, të mbledhura përmes grupeve të fokusit me pjesëmarrës 16–22 vjeç, zbuluan një ndjenjë shqetësuese mpirjeje dhe normalizimi ndaj gjuhës së urrejtjes. Shumë të rinj përshkruan se ndiheshin të shqetësuar, të zhgënjyer dhe të tërhequr socialisht për shkak të ekspozimit të vazhdueshëm ndaj përmbajtjeve urrejtëse. Disa raportuan shmangie të hapësirave online ose ulje të pjesëmarrjes në diskutime në klasë, duke reflektuar një erozion më të gjerë të besimit si në jetën digjitale ashtu edhe në atë qytetare. Njëkohësisht, pjesëmarrësit shprehën interes të fortë për kundërveprim, duke propozuar iniciativa edukimi, fushata ndërgjegjësimi të udhëhequra nga bashkëmoshatarët dhe shërbime mbështetëse të aksesueshme si mjete për rindërtimin e besimit dhe reziliencës tek komunitetet rinore.

Sa i përket pasojave në shëndetin mendor, kostoja emocionale e HDD-së ishte e dukshme në gjetjet e grupeve të fokusit dhe studimeve të rasteve. Pjesëmarrësit raportuan shpesh ankth, frikë dhe tërheqje, si dhe humbje besimi në shprehjen publike. Këto efekte u përkeqësuan nga ndjenja e kotësisë, pasi mekanizmat e raportimit perceptoheshin gjerësisht si simbolikë ose

joefektivë. Ekspozimi i përsëritur ndaj përmbajtjes armiqësore kontribuoi në një atmosferë dorëzimi dhe lodhjeje emocionale, sidomos tek përdoruesit e rinj dhe gratë.

Raste kyçe dhe shembuj ilustruese

Studimet e rasteve specifike për vendin, të paraqitura në aneks, ofrojnë njohuri cilësore mbi normalizimin e përditshëm dhe pasojat emocionale të gjuhës së urrejtjes në Tunizi. Këto raste përfshijnë shembuj të ngacmimit të synuar ndaj grave dhe aktivistëve, intolerancë fetare në debatet online dhe incidente të përsëritura të urrejtjes politike që turbullonin kufirin ndërmjet shprehjes qytetare dhe shpifjes. Së bashku, ato theksojnë se si diskursi i urrejtjes funksionon si zakon shoqëror dhe si mjet politik i marginalizimit.

Prirjet dhe vlerësimi i përgjithshëm

Prirja dominuese nga viti 2024 në vitin 2025 në Tunizi është normalizimi i vazhdueshëm i HDD-së, veçanërisht në TikTok dhe Facebook, ku moderimi mbetet minimal dhe mekanizmat e raportimit kryesisht joefektivë. Ndërkohë që monitorimi dhe avokimi i shoqërisë civile janë forcuar, mungesa e ndjekjes strukturore – si në nivel platformash ashtu edhe institucional – vazhdon të minojë llogaridhënien dhe mbrojtjen.

Kombinimi i intolerancës fetare, ngacmimit me bazë gjinore dhe armiqësisë politike formon një treshe të përsëritur në mjedisin e HDD-së në Tunizi. Ndërsa normalizimi thellohet, thirrjet për sisteme më të forta raportimi, edukim të fokusuar tek të rinjtë dhe mbështetje për shëndetin mendor janë rritur, duke reflektuar nevojën urgjente për të kaluar nga dokumentimi drejt parandalimit dhe reagimit.

4. Konkluzione dhe rekomandime

Raporti krahasues mbi monitorimin e Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) online në Shqipëri, Serbi, Itali, Bullgari dhe Tunizi për periudhën 2024–2025 tregon një përshkallëzim të qartë dhe të qëndrueshëm të urrejtjes online, si në shpeshtësi ashtu edhe në normalizim shoqëror. Ajo që në vitin 2024 shfaqej kryesisht si modele kombëtare të veçuara të urrejtjes me bazë gjinore, etnike apo politike, në vitin 2025 është konsoliduar në një fenomen rajonal shumë-shtresor, të ndërthurur ngushtë me polarizimin politik, dinamikat e platformave digjitale dhe dobësitë institucionale.

Një gjetje kyçe e përbashkët në të gjitha vendet është normalizimi i gjuhës së urrejtjes, veçanërisht në mjediset online. HDD nuk perceptohet më si devijim apo fenomen marginal, por gjithnjë e më shumë si pjesë “e zakonshme” e debatit publik digjital. Ky normalizim manifestohet përmes humorit, meme-ve, komenteve politike dhe përmbajtjeve virale, duke e bërë më të vështirë identifikimin dhe kundërshtimin e urrejtjes si formë dëmi shoqëror.

Raporti evidenton një zhvendosje të qartë të vektorëve të urrejtjes drejt platformave me bazë video dhe algoritme të përmbajtjes së shpejtë, veçanërisht TikTok. Ndërsa Facebook dhe YouTube mbeten platforma të rëndësishme, rritja e TikTok-ut si hapësirë ekspozimi dhe normalizimi të HDD-së përfaqëson një ndryshim strukturor në mënyrën se si urrejtja prodhohet, përhapet dhe imitohet, veçanërisht tek audiencat e reja. Ky zhvillim ka tejkaluar kapacitetet aktuale të moderimit dhe reagimit institucional.

Të rinjtë (15–29 vjeç) dalin qartë si grupi më i ekspozuar në të gjitha vendet e monitoruara. Raporti dokumenton nivele të larta ekspozimi ditor ndaj përmbajtjes së urrejtjes, të shoqëruara me pasoja të rëndësishme në shëndetin mendor, përfshirë ankthin, lodhjen emocionale, vetë-censurën dhe tërheqjen nga pjesëmarrja publike. Njëkohësisht, të rinjtë shfaqen edhe si aktorë kyç të reziliencës, duke udhëhequr iniciativa kundër-diskursi, monitorimi vullnetar dhe fushata ndërgjegjësimi, duke e bërë rolin e tyre thelbësor në çdo strategji afatgjatë kundër HDD-së.

Nga pikëpamja institucionale, raporti tregon një model të fragmentuar dhe të pabarabartë reagimi. Megjithëse ekzistojnë korniza ligjore, struktura kundër diskriminimit, rregullatorë mediatikë dhe institucione për të drejtat e njeriut, zbatimi mbetet i paqëndrueshëm dhe shpesh reaktiv. Procedurat e raportimit perceptohen gjerësisht si joefektive, ndërsa ndjekja nga platformat digjitale është e kufizuar dhe e paqëndrueshme. Si pasojë, organizatat e shoqërisë civile dhe monitoruesit e pavarur kanë marrë një rol disproporционаl në dokumentim, mbështetje për viktimat dhe ruajtje të llogaridhënies publike.

Një gjetje e rëndësishme ndër-vendore është se kostoja psikologjike e HDD-së mbetet e ngjashme pavarësisht forcës formale institucionale. Edhe në vende me mekanizma ankese dhe struktura rregullatore më të zhvilluara, ndikimet në shëndetin mendor të individëve të ekspozuar janë të krahasueshme me ato në kontekste me mbrojtje më të dobët. Kjo tregon se përgjigjet ligjore dhe rregullatore, të vetme, nuk janë të mjaftueshme pa integrimin e mbështetjes psikosociale dhe masave parandaluese.

Në tërësi, periudha 2024–2025 përfaqëson një pikë kthese kritike për rajonin e përfshirë në projektin LIFE. HDD është bërë një fenomen më i dukshëm, më i normalizuar dhe më i instrumentalizuar politikisht, i përshpejtuar nga algoritmet e platformave, polarizimi shoqëror dhe inertia institucionale. Adresimi i këtij trendi kërkon një qasje të koordinuar dhe shumë-sektoriale, që shkon përtej reagimit ndaj incidenteve individuale dhe fokusohet në parandalim, edukim digjital dhe forcim të reziliencës shoqërore.

Raporti konkludon se lufta kundër Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues duhet të zhvendoset nga një logjikë thjesht ndëshkuese drejt një modeli proaktiv, që kombinon përgjegjshmëri të platformave, forcim institucional, fuqizim të të rinjve dhe integrim sistematik të shëndetit mendor në politikat kundër urrejtjes. Vetëm përmes këtij kombinimi mund të frenohet normalizimi i urrejtjes dhe të ndërtohen hapësira digjitale më të sigurta dhe më gjithëpërfshirëse.

Bazuar në analizën krahasuese të monitorimit të Diskursit Urrejtës dhe Diskriminues (HDD) në pesë vende partnere gjatë periudhës 2024–2025, raporti identifikon nevojën për një qasje të integruar, shumë-nivelëshe dhe parandaluese për adresimin e urrejtjes online. Rekomandimet e mëposhtme synojnë të forcojnë kapacitetet institucionale, përgjegjshmërinë e platformave, reziliencën e të rinjve dhe mbrojtjen e shëndetit mendor.

1. Forcimi i përgjegjshmërisë së platformave digjitale

Të përmirësohet zbatimi praktik i standardeve ekzistuese të BE-së dhe ndërkombëtare (p.sh. Digital Services Act – DSA), me fokus në heqjen në kohë të përmbajtjes së dëmshme, transparencën e algoritmeve dhe reagimin ndaj raporteve.

Të zhvillohen mekanizma monitorimi të pavarur, në bashkëpunim me shoqërinë civile, për të vlerësuar në mënyrë periodike efektivitetin real të moderimit të përmbajtjes, veçanërisht në platforma me rritje të shpejtë si TikTok.

Të kërkohej që platformat të ofrojnë feedback të qartë dhe të aksesueshëm për përdoruesit që raportojnë gjuhë urrejtjeje, për të shmangur ndjenjën e kotësisë dhe mosbesimit.

2. Harmonizimi dhe forcimi i reagimeve institucionale

Të përmirësohet bashkëpunimi ndërmjet institucioneve kundër diskriminimit, rregullatorëve mediatikë, NHRI-ve dhe autoriteteve gjyqësore, për të siguruar reagime të koordinuara dhe jo fragmentare.

Të standardizohen procedurat e raportimit dhe ndjekjes së rasteve, duke siguruar transparencë, kohëzgjatje të qarta dhe komunikim publik mbi rezultatet.

Të rritet kapaciteti profesional i institucioneve për të adresuar format e reja të HDD-së, përfshirë urrejtjen e kamufluar si humor, opinion politik apo përmbajtje virale.

3. Integrimi i shëndetit mendor në politikat kundër HDD-së

Të njihet zyrtarisht ekspozimi ndaj HDD-së si faktor rreziku për shëndetin mendor, veçanërisht për të rinjtë dhe grupet e marginalizuara.

Të integrohen komponentë të mbështetjes psikosociale në programet kundër urrejtjes, përfshirë shërbime këshillimi, linja mbështetëse dhe referime për viktimat e ngacmimit online.

Të zhvillohen fushata ndërgjegjësimi që lidhin drejtpërdrejt urrejtjen online me pasojat emocionale dhe sociale, duke reduktuar normalizimin e saj.

4. Fuqizimi i të rinjve si aktorë kyç të parandalimit

Të investohet në programe të edukimit digjital dhe mediatik që shkojnë përtej identifikimit të gjuhës së urrejtjes dhe përfshijnë aftësi për kundër-diskurs, mendim kritik dhe reziliencë emocionale.

Të mbështeten iniciativat e udhëhequra nga të rinjtë, si monitorimi vullnetar, fushatat peer-to-peer dhe prodhimi i kundër-narrativave pozitive.

Të sigurohet që përfshirja e të rinjve në aktivitete kundër HDD-së të shoqërohet me mbështetje emocionale dhe mbrojtje nga lodhja psikologjike.

5. Roli i mediave tradicionale dhe përgjegjësia editoriale

Të forcohen standardet etike dhe mekanizmat e vetërregullimit në media, veçanërisht në formate me ndikim të lartë si talk show, reality show dhe debate politike.

Të zhvillohen trajnime të vazhdueshme për gazetarët dhe redaktorët mbi raportimin e përgjegjshëm të çështjeve të ndjeshme, për të shmangur amplifikimin e narrativave diskriminuese.

Të inkurajohet ndarja e praktikave të mira ndërmjet mediave dhe vendeve, në nivel rajonal dhe euro-mesdhetar.

6. Mbështetja e qëndrueshme për shoqërinë civile dhe monitorimin e pavarur

Të njihet dhe të mbështetet roli thelbësor i OJQ-ve dhe iniciativave të pavarura në dokumentimin e HDD-së, edukimin publik dhe mbështetjen e viktimave.

Të sigurohet financim afatmesëm dhe afatgjatë për monitorimin e urrejtjes online, për të shmangur varësinë nga projekte të fragmentuara.

Të integrohen të dhënat e shoqërisë civile në proceset zyrtare të politikëbërjes dhe raportimit.

7. Nga reagimi drejt parandalimit

Politikat kundër HDD-së duhet të zhvendosen nga një logjikë kryesisht reaktive drejt një modeli parandalues dhe ndërtues të reziliencës shoqërore.

Kjo kërkon kombinimin e rregullimit, edukimit, mbështetjes psikosociale dhe pjesëmarrjes qytetare, në mënyrë që të adresohen jo vetëm simptomat, por edhe shkaqet strukturore të urrejtjes.

Vetëm përmes një qasjeje të tillë të integruar mund të frenohet normalizimi i HDD-së dhe të ndërtohen hapësira digjitale më të sigurta, gjithëpërfshirëse dhe demokratike.